

Sorbischsprachige Fassung des Gesetzes über die Rechte der Sorben im Freistaat Sachsen:

**Zakoń
wo prawach Serbow w Swobodnym staće Sakskej
(Sakski serbski zakon – SSZ)**

Z dnja 31. měrca 1999

Sakski krajny sejm je dnja 20. januara 1999 slědowacy zakon wobzamknył:

Preambla

Připóznawajo wolu serbskeho ludu, kotryž ma w Delnjej a Hornjej Łužicy swoju starodawnu domiznu a kotryž je swoju řeč a kulturu hač do džensnišeho časa wobchował, swoju identitu tež w přichodže zdžeržeć,

wobkedźbujó fakt, zo Serbja zwonka hranicow Zwjazkoweje republiki Němskeje žadyn maćerny stat nimaja, kotryž so jim napřečo winowaty čuje a so wo škit a wobstaće jich řeče, kultury a tradicije stara,

wědomy sej toho, zo je škit, hladanje a wuwice serbskich hódnotow kaž tež zdžerženje a sylnjenje serbsko-němskeho charaktera Łužicy w zajimje Swobodneho stata Sakskeje,

spóznawajo, zo njejstey prawo na narodnu a etnisku identitu kaž tež spožčenje cyłka prawow ludowych skupin a mjeńšin ani dar ani priwileg, ale džěl uniwersalnych čłowjeskich prawow a prawow na swobodu,

realizuju wot Zwjazkoweje republiki Němskeje ratifikowane mjezynarodne dojednanja k škitkej a spěchowanju narodnych mjeńšin a ludowych skupin,

počahuju so na artikl 3 Zakładneho zakonja, artikl 35 Zjednoćenskeho zrěčenja, dopjelnjeny wo protokolowu noticu č. 14, a na wustawu Swobodneho stata Sakskeje

wobzamknje Sakski krajny sejm, wuchadžejo z [artikla 6 Sakskeje wustawy](#), slědowacy Zakoń wo prawach Serbow w Swobodnym staće Sakskej (Sakski serbski zakon – SSZ).

§ 1

Přislušnosť k serbskemu ludej

K serbskemu ludej słuša, štóž so k njemu wuznawa. Wuznaće je swobodne. Wone njesmě so ani wotpřeć ani přeprowować. Z tuteho wuznaća njesmědža žane njelěpšiny nastać.

§ 2

Prawo na serbsku identitu

(1) W Swobodnym staće Sakskej bydlacy staćenjo, kotřiž serbskemu ludej přislušeja, su runoprawny džěl statneho ludu.

(2) Serbski lud a kóždy Serb mataj prawo, swoju etnisku, kulturnu a řečnu identitu swobodnje zwuraznjeć, ju wobchować a dale wuwivać.

(3) Serbski lud a kóždy Serb mataj prawo na škit, wobchowanje a hladanje swojeje starodawneje domizny a swojeje identity. Swobodny stat Sakska, wokrjesy, gmejnske zwjazki a gmejny w serbskim sydlenkim teritoriju garantuja a spěchuju tajke wuměnjenja, kiž zmóžnjeja staćanam, kotřiž serbskemu ludej přislušeja, swoju řeč a tradicije kaž tež swoje kulturne herbstwo jako bytostne džěle swojeje identity wobchować a dale wuwivać.

§ 3

Serbski sydlenki teritorij

(1) Jako serbski sydlenki teritorij w zmysle tuteho zakonja plaća te gmejny a džěle gmejnow wokrjesow Zhorjelc a Budyšin, w kotrychž ma přewažna wjetšina w Swobodnym staće Sakskej bydlacych staćanow, kotřiž serbskemu ludej přislušeja, swoju starodawnu domiznu a w kotrychž je serbska řečna abo kulturna tradicija hač do přitomnosće dopokazujomna.

(2) W jednotliwym wopřijimuje serbski sydlnski teritorij te gmejny a džěle gmejnow, kotrež su w přiłoze k tutomu zakonjej postajene. Změny přislušnosće ke gmejnje njetangěruja přislušnosć k serbskemu sydlnskemu teritorijej.

(3) Ze serbskim sydlnskim teritorijom postaja so geografiski wobłuk nałožowanja na teritorij so počahowacych napravow za škit a spěchowanje serbskeje identity. W jednotliwym padže móže Statne ministerstwo za wědomosć a wumělstwo po próstwje jedneje gmejny, po słyšenju wotpowědneho wokrjesa, zastupnistwa zajimow Serbow po § 5 a Rady za serbske naležnosće po § 6, wuwzaća wot na teritorij so počahowacych napravow dowolić.

(4) Wosebity charakter serbskeho sydlnskeho teritorija a zajimy Serbow maja so při rjadowanju krajneho a komunalneho planowanja wobkedźbować. ¹

§ 4

Serbske barby a hymna

(1) Barby a wopon Serbow móža so w serbskim sydlnskim teritoriju runoprawne pódlu barbow kraja a wopona kraja wužiwać. Serbske barby su módra-čerwjena-běła.

(2) Serbska hymna móže so w serbskim sydlnskim teritoriju runoprawna wužiwać.

§ 5

Zastupnistwo zajimow Serbow

Zajimy staćanow, kotřiž serbskemu ludej přisłušeja, móža so na krajnej, regionalnej a komunalnej runinje wot jednoho třěšneho zwjazka serbskich zwjazkow a towarstwow zastupować.

§ 6

Rada za serbske naležnosće

(1) Sakski krajny sejm woli z wjetšinu wotedatych hłosow přeco za čas jedneje wólbneje periody Radu za serbske naležnosće. Tuta wobsteji z pjećoch člonow. Serbske zwjazki a towarstwa kaž tež gmejny serbskeho sydlnskeho teritorija po § 3 maja za wólby prawo namjetowanja.

(2) W naležnosćach, kotrež prawa serbskeje ludnosće nastupaja, matej Sakski krajny sejm a Statne knježerstwo Radu za serbske naležnosće słyšeć.

(3) Člonojo Rady za serbske naležnosće skutkuja čestnohamtsce. Za swoje skutkowanje dóstawaja wot Statneho ministerstwa za wědomosć a wumělstwo wotnamakanje.

§ 7

Rozprawa Statneho knježerstwa

Statne knježerstwo podawa Saksckemu krajnemu sejmej znajmjeńša jónu w kóždyj legislaturenej periodze rozprawa wo položanju serbskeho ludu w Swobodnym staće Sakskej.

§ 8

Serbska rěč

Nałožowanje swójskeje rěče je jedne z bytostnych znamjenjow serbskeje identity. Swobodny stat Sakska připóznawa serbskej rěči, wosebje hornjoserbsččinu, jako wuraz duchowneje a kulturneje bohatosće kraja. Jeju wužiwanje je swobodne. Jeju nałožowanje w słowje a pismje w zjawnym žiwjenju a pozbudžowanje k tomu so škitatej a spěchujetej.

§ 9

Serbska rěč před zarjadami a sudnistwami

(1) W serbskim sydlnskim teritoriju maja staćenjo prawo, před zarjadami Swobodneho stata Sakskeje a jeho dohladej podstejacych zjednoćenstwow, wustawow a załožbow zjawneho prawa serbsku rěč nałožować. Wužiwaja-li tute prawo, ma to samsne wuskutki, kaž hdy bychu němsku rěč nałožowali. Na naležnosće staćanow, přednesene w serbskej rěči, móže so wot zarjadow Swobodneho stata Sakskeje a jeho dohladej podstejacych zjednoćenstwow, wustawow a załožbow

zjawneho prawa w serbskej rěči wotmołwić a wo nich w serbskej rěči rozsudzić. Kóštowe počezjenja abo druhe njelěpšiny njesmědža serbskim staćanam z toho nastać.

(2) W domjacych wokrjesach serbskeje ludnosće po § 184 sada 2 Sudniskeho wustawoweho zakonja (**GVG**) we wersiji wozjewjenja z dnja 9. meje 1975 (BGBl. I s. 1077), kotryž bu posledni raz změneny přez artiki 3 wotr. 1 zakonja z dnja 22. decembra 2010 (BGBl. I s. 2300, 2303), přeco w plaćiwej wersiji, plaća postajenje wotrězka 1 před sudnistwami Swobodneho stata Sakskeje wotpowědnje. Domjacej wokrjesaj stej wokrjesaj Budyšin a Zhorjalc.

(3) Swobodny stat Sakska zasadźuje so za to, zo nałožuja so postajenje wotrězka 1 tež na zarjady Zwjazka a zarjadnišća priwatneho prawa, wosebje wobchadnistwa a dalokopowěstwownistwa, póšty, strowotnistwa a socialnistwa kaž tež kultury a kubljanja, kotrež maja w serbskim sydlenskim teritoriju swoje sydło. ²

§ 10

Dwurěčne wuhotowanje z taflemi

(1) Wuhotowanje z taflemi w zjawnym rumje přez zarjady Swobodneho stata Sakskeje a jeho dohladej podstějace zjednoćenstwa, wustawy a załožby zjawneho prawa, wosebje na zjawnych twarjenjach, zarjadniščach, dróhach, pućach, zjawnych naměstach a mostach, ma w serbskim sydlenskim teritoriju w němskej a serbskej rěči być.

(2) Swobodny stat Sakska a jeho dohladej podstějace zjednoćenstwa, wustawy a załožby zjawneho prawa skutkuja na to, zo maja tež druhe twarjenja zjawneho wuznama w serbskim sydlenskim teritoriju napisy w němskej a serbskej rěči.

§ 11

Narěčenski partner při zarjadach

(1) W serbskim sydlenskim teritoriju ma při zarjadach Swobodneho stata Sakskeje a zarjadach jeho dohladej podstějacych zjednoćenstwow, wustawow a załožbow zjawneho prawa po móžnosći jedyn sobudźělačer, kotryž serbsku rěč wobknežži, jako narěčenski partner k dispoziciji stać.

(2) W serbskim sydlenskim teritoriju skutkuje Swobodny stat Sakska na to, zo so zajimy Serbow kaž tež přiswojenje serbskorěčnych znajomosćow w poskitku za wukublanje a dalekublanje přistajenych w zjawnym zarjadnistwje na přiměnjene wašnje wobkedźbujaja.

§ 12

Wědomosć

(1) Swobodny stat Sakska spěchuje wědomostne slědženje na polu serbskeje rěče, stawiznow a kultury.

(2) Swobodny stat Sakska wudźeržuje uniwersitarne slědženske a wuwučowanske zarjadnišćo za sorabistiku při Lipsčanskej uniwersiće.

§ 13

Kultura

(1) Swobodny stat Sakska škita a spěchuje kulturu a wumělske tworjenje Serbow.

(2) Wokrjesy a gmejny w serbskim sydlenskim teritoriju zapřijimuju serbsku kulturu na přiměnjene wašnje do swojeho kulturneho dźěla. Wone spěchuja serbske wumělstwo, nałožki a wašnja kaž tež přez tradiciju, tolerancu a mjezsobne česćowanje tworjene zhromadne žiwjenje swojich staćanow.

§ 14

Medije

Swobodny stat Sakska prócuje so wo to, zo so serbska rěč a kultura wosebje přez serbskorěčne wusylanja a přinoški w medijach na přiměnjene wašnje wobkedźbujetej.

§ 15

Zhromadne dźěło přez krajne hranicy

(1) Swobodny stat Sakska spěchuje zromadnosć a podpěruje přez krajne hranicy sahace zajimy Serbow Delnjeje a Hornjeje Łužicy. Za tutón zaměr džěła wón z krajom Braniborskej hromadže.

(2) Swobodny stat Sakska zapřijimuje na přiměrjene wašnje serbske zwjazki a institucije do swojeho hranicy překročowaceho zhromadneho džěła z druhimi krajemi a statami.

§ 16 Wozjewjenje

Tutón zakon wozjewi so w němskej a hornjoserbskej rěči.

§ 17 Nabyće a zhubjenje plaćiwosće

Tutón zakon nabudže plaćiwosć na dnju po svojim wozjewjenju. Zdobom zhubja Zakon wo zachowanju prawow serbskeje ludnosće z dnja 23. měrca 1948 (Zakonske a wukazowe łopjeno Kraj Sakska str. 191), dalokož wón po artiklu 3 Prawo wučisćenskeho zakonja Swobodneho stata Sakskeje z dnja 17. apryla 1998 (SächsGVBl. str. 151, 152) dale plaći, [§ 3 Nachwilneho zakonja wo zarjadniskim jednanju za Swobodny stat Saksku](#) (SächsVwVfG) z dnja 21. januara 1993 (SächsGVBl. str. 74), změnjeneho přez § 22 zakonja z dnja 19. apryla 1994 (SächsGVBl. str. 777, 781), a § 3 Zakonja za wuwjedženje jednanskoprawniskich a ležownostnopravniskich předpisow w jednačelskim wobłuku Statneho ministerstwa justicy (Justicny wuwjedženski zakon – JustAG) z dnja 12. decembra 1997 (SächsGVBl. str. 638) swoju plaćiwosć.

Předchadžacy zakon so z tym wobkrući a ma so wozjewić.

Budyšin, dnja 31. měrca 1999

**Prezident Krajneho sejma
Erich Iltgen**

**Ministerski prezident
prof. dr. Kurt Biedenkopf**

**Statny minister
za wědomosć a wumělstwo
prof. dr. Hans Joachim Meyer**

Anlage³

-
- 1 § 3 geändert durch [Artikel 10 des Gesetzes vom 29. Januar 2008](#) (SächsGVBl. S. 102, 113)
 - 2 § 9 geändert durch [Artikel 59a des Gesetzes vom 27. Januar 2012](#) (SächsGVBl. S. 130, 149)
 - 3 Anlage neu gefasst durch [Artikel 10 des Gesetzes vom 29. Januar 2008](#) (SächsGVBl. S. 102, 113)
-

Änderungsvorschriften

Änderung des Sächsischen Sorbengesetzes

Art. 10 des Gesetzes vom 29. Januar 2008 (SächsGVBl. S. 102, 116)

Änderung des Sächsischen Sorbengesetzes

Art. 59a des Gesetzes vom 27. Januar 2012 (SächsGVBl. S. 130, 149)